

KBO Berkel-Enschot - Belangenvereniging van Senioren

Al sinds 1954
Actief

KBO NIEUWS

secretariaat: 013-533 53 88 - www.kbo-berkelenschot.nl - e-mail: info@kboberkelenschot.nl

In dit KBO Nieuws:

Van de voorzitter	1
Oproep voor bijdrage bevrijdingsfeest	2
Vrijwilligers gevraagd	2
Vaste wekelijkse activiteiten	2
Rabo ClubSupport.....	2
Repair Café.....	3
Ons koffie-uurtje	3
Feestelijke middag voor de thuisblijvers busreis	3
Cursussen najaar.....	3
Samen uit Dineren.....	9
Internetcafé	10
Natuurwandeling	10
Verslag High tea	10
Verslag muzikale bingo.....	10
Zomerschool	11
Dementie Vriendelijke Gemeenschap.....	11
Inschrijfformulier cursussen najaar	12

VAN DE VOORZITTER

Door onbekendheid met bepaalde gebruiken of domme pech kom je wel eens in ongemakkelijke situaties terecht. Ons overkwam dat het afgelopen voorjaar. Maar daarover later. Eerst twee andere ongemakkelijke voorvallen waarvan ik getuige was.

Tijdens mijn studie aan de Hogere Hotelschool in Maastricht werden we als studenten door horecabedrijven regelmatig gevraagd om te assisteren bij grote diners. Maar de nadruk van de opleiding lag op management en bestond voor een klein deel uit praktijklessen. Dus niet elke student was vaardig in het uitserveren van gerechten.

Op een gegeven moment kregen we het verzoek om een bijdrage te leveren aan een banket in het Kurhaus in Aken, ter gelegenheid van de uitreiking van de Keizer Karelprijs aan de toenmalig president Segni van Italië. Aangekomen werden we in een rokkostuum

gehesen en wit gehandschoend. Het te ruime opstaande boordje van mijn papieren frontje werd met leukoplast in mijn hals vastgezet. Met een medestudent werd mij de VIP-tafel toebedeeld waaraan Segni zat. Bij het uitserveren van het dessert door mijn collega wilde deze een stuk ijs vanaf zijn schaal op het bord van de gast deponeren. Helaas gleed het ijs uit zijn bestek en belandde in de schoot van een jongedame met een effen crèmekleurige jurk. In een reflex gooide hij zijn serveerbestek op de schaal die op zijn linkerhand rustte en greep met zijn vrije hand het ijs uit haar schoot. Toen hij beseftte wat hij gedaan had liep hij beschaamd weg. Het slachtoffer stond op en begaf zich naar het toilet met een zichtbare vlek op een plaats waar je die niet wil hebben.

Een ander voorval: In Kasteel Oud Wassenaar werkte ik met een aantal medestudenten mee aan de verzorging van een diner waarvoor Prins Bernard stamhoofden uit Afrika had uitgenodigd die hem destijds toestonden in hun gebied op wild te jagen. Omdat het hoofdgerecht uit wild bestond, waren zilveren vingerbowls ingezet om de vingers hierna te kunnen ontvetten met lauw water en citroen. Onbekend met de bedoeling van deze vingerbowls, dronken sommige stamhoofden het water. Prins Bernard zag dat, hief zijn eigen vingerbowl en zette die aan zijn mond, waarmee hij voorkwam dat de stamhoofden in verlegenheid werden gebracht.

Dan ons eerder vermelde ongemak. Ik had een bescheiden bijdrage geleverd aan het verkrijgen van een lintje door een dorpsgenote. Zij nodigde ons uit voor het bijwonen van een - niet alleen voor haar maar ook voor ons - onbekend dorpsritueel. De zondagmorgen volgend op de uitreiking ten stadhuis vond een bijeenkomst plaats voor de nieuwe en eerder gedecoreerden uit ons dorp. Toen we bij de ingang van de foyer van de Schalm door de dorpsraad werden ontvangen, hadden we nog niets in de gaten. De foyer zat vol met gedecoreerden, met hun op de voorgeschreven plaats opgespelde versierselen. Ik ontdekte menig KBO'er van wie ik niet wist dat deze tot de bevoorrechte groep hoorde. "We gaan" zei ik tegen mijn partner, "we zijn hier volkomen misplaatst". Het ongemak nam ons volledig in beslag. In vergelijking met de in zondagse kostuums gestoken heren en de voor de gelegenheid passend gejurkte dames waren wij namelijk in broek en trui, dus

volkomen "underdressed". "Hier is plaats", werd uitnodigend geroepen. "Nee, we gaan, we hebben ons vergist".

Uiteindelijk lieten we ons toch overhalen en namen plaats achter een oranje geglacéerde, klein uitgevalen Bossche bol. De worsteling om met een vorkje de bol hapklaar te maken droeg niet echt bij aan het opheffen van het ongemak. Dat werd echter uiteindelijk voor een groot deel gecompenseerd door de ons omringende hartelijkheid en gastvrijheid. Dan prijs je je gelukkig dat je in een dorp in Brabant woont waar deze zaken nog hoog in het vaandel staan.

Leo de Graaf

OPROEP VOOR BIJDRAGE BEVRIJDINGSFEEST

Op vrijdag 18 oktober a.s. vindt in 't Muziekhuis van Concordia een feestelijke middag plaats in het kader van 80 jaar bevrijding. Deze middag wordt georganiseerd door de KBO in samenwerking met SWO.

Naast de muzikale invulling willen wij graag in contact komen met bewoners van Berkel-Enschot die daadwerkelijk de bevrijding hebben meegemaakt en als gastspreker ons willen meenemen in een korte presentatie naar de dagen van toen. Heeft u een levendige herinnering aan de bevrijding van Berkel-Enschot en vindt u het leuk hierover anekdotes met ons te delen, reageer dan a.u.b. **vóór 1 oktober** naar Hannie Rojer-van Vught, telefoonnummer 013-533 53 88 of via mail info@kboberkelenschot.nl.

Hannie of een van de andere bestuursleden neemt dan contact met u op om een en ander door te spreken. Voor vervoer wordt gezorgd.

VRIJWILLIGERS GEVRAAGD

Bij de KBO zijn meerdere werkgroepen actief, die vele activiteiten organiseren. Al deze werkgroepen hebben vaste vrijwilligers die de organisatie en uitvoering van deze activiteiten regelen.

Jaarlijks zijn er vrijwilligers die hun taak op enige termijn willen overdragen aan een jonger KBO-lid. In overleg met hun werkgroep vinden zij meestal zelf een opvolger. Als dat niet het geval is wil de werkgroep Werving vrijwilligers helpen d.m.v. deze rubriek: "Vrijwilligers gevraagd". Daarnaast wil de werkgroep helpen door leden die voor vrijwilligerswerk voelen in contact te brengen met de werkgroepen. Heeft u belangstelling voor vrijwilligerswerk?

Wellicht pas op termijn? Neem contact op met de werkgroep Werving vrijwilligers.

Op dit moment wordt aanvulling van vrijwilligers gezocht voor de volgende wekelijkse activiteiten: **Nordic Walking op maandag, Wandelen met oefeningen op vrijdag en Nordic Walking op zaterdag**. Enkele vrijwilligers van het eerste uur (ca. 20 jaar geleden) lopen wegens hun respectabele leeftijd niet langer mee. U kunt de werkgroep Werving vrijwilligers als volgt bereiken:

Ad Dekker (a.c.dekker@ziggo.nl; 06-53 77 05 99)

Ies Risseeuw (Losris@home.nl; 013-533 11 25)

VASTE WEKELIJKSE ACTIVITEITEN

KBO Berkel-Enschot organiseert vele activiteiten. U treft hierover steeds informatie aan in dit KBO Nieuws en op de website. Daarnaast zijn er activiteiten die op vaste tijden en dagen georganiseerd worden zonder aparte vermelding. Voor deze activiteiten hoeft u zich ook niet vooraf aan te melden. Het zijn:

Maandag:	10.00u.	Nordic walking vanaf Mie Pieters
	13.15u.	Soos in De Schalm (bridge, rikken, biljarten)
Dinsdag:	13.30u.	Fietsen Tempo 15 vanaf Eikenbosch 2
Woensdag:	09.30u.	Renfietsen Tempo 25 vanaf St. Caecilia kerk
Donderdag:	13.30u.	Fietsen Tempo 18 vanaf Hemels
	13.00u.	Jeu de boules bij Gilde St.Hubertus aan De Kraan
Vrijdag:	10.00u.	Wandelen met oefeningen vanaf Mie Pieters
Zaterdag	10.00u.	Nordic walking vanaf Mie Pieters

RABO CLUBSUPPORT

Ook dit jaar doet KBO Berkel-Enschot weer mee aan de ClubSupport actie van de Rabobank, een initiatief met de bedoeling verenigingen/clubs sterker en toekomstbestendig te maken. Bij de inschrijving voor Rabo ClubSupport geven verenigingen/clubs aan, waaraan ze de financiële steun besteden. Voor 2024 heeft KBO Berkel-Enschot bij de

inschrijving als activiteit "Kunst door de brievenbus" opgegeven waaraan de financiële steun van de Rabobank zal worden besteed.

Vanaf **2 september t/m 24 september** kunnen leden van KBO Berkel-Enschot die tevens lid zijn van de Rabobank stemmen via internetbankieren van de Rabobank. Wij hopen dat u uw stem zult uitbrengen op KBO Berkel-Enschot zodat een mooie bijdrage ontstaat voor onze activiteit "Kunst door de brievenbus". Bij voorbaat dank voor uw stem.

REPAIR CAFÉ

Sinds het najaar van 2022 hebben we in Berkel-Enschot een Repair Café, opgericht onder de vlag van KBO Berkel-Enschot. U kunt hier uw kapotte huishoudelijke apparaten - zoals koffiezetmachines, stofzuigers, enz. - laten repareren. Het Repair Café is toegankelijk voor alle inwoners van Berkel-Enschot. De reparaties, met uitzondering van de aanschaf van vervangende onderdelen, zijn gratis. Ter dekking van de kosten is een kleine donatie wenselijk, maar niet verplicht.

Het Repair Café is open op elke eerste dinsdagmiddag van de maand, dus de eerstkomende zitting is op **dinsdag 3 september** van 13.30 tot 16.00 uur in de kantine van korfbalvereniging OJC '98, Rauwbrakenweg 38. De kantine, die achter tennisvereniging Rauwbraken ligt, is met de auto bereikbaar via de Koningsoordlaan. Met de fiets of te voet via Rauwbrakenweg of De Kraan.

Contactpersoon: Ad Dekker 06-53 77 05 99 of a.c.dekker1946@gmail.com

ONS KOFFIE-UURTJE

Elke eerste en derde woensdag van de maand (**nu op 4 en 18 september**) bent u tussen 10 uur en 12 uur van harte welkom in De Schalm. Het eerste kopje koffie of thee wordt u aangeboden door KBO/SWO. U hoeft geen lid van de KBO te zijn en hoeft zich niet aan te melden. Ons Koffie-uurtje is voor alle senioren van Berkel-Enschot. U kunt gewoon binnenlopen en een plaatsje zoeken. Heeft u vervoer nodig dan kunt u een beroep doen op Ine van de Wiel 06-10 73 75 62 of Els van der Meyden 013-533 26 04 (kosten vervoer € 2,- per ochtend).

Werkgroep SocMa

FEESTELIJKE MIDDAG VOOR DE THUISBLIJVERS BUSREIS

Op **maandag 9 september** vindt in de Stulp van Torentjeshoef een gezellige ontspanningsmiddag plaats voor al die leden die niet met de KBO busreis mee willen/kunnen.

Wij ontvangen u graag vanaf 14.15 uur met een aangekleed kopje koffie/thee. Tijdens het middagprogramma, vanaf 14.30 uur, kunt u genieten van een optreden van Gerard van Kol. Het programma vermeldt: gezellige liedjes, afgewisseld met leuke anekdotes voor een fijne middag, waarbij kan worden meegezongen, gedanst en gelachen. Kortom een heerlijke ontspannende middag om elkaar te ontmoeten.

In de pauze serveren wij een drankje en een hapje, terwijl aan het eind van het middag catering Wolfs ons laat genieten van een heerlijke maaltijd.

Wij verwachten deze middag rond 17.15 uur af te sluiten.

Entree is slechts € 7,50 en wordt automatisch afgeschreven door de KBO. In verband met de zaalcapaciteit moet u zich vooraf aanmelden. Dat kan tot 6 september telefonisch met uw KBO lidnummer (zie ledenpas) bij Ria van den Berg 013-533 31 07.

U bent van harte welkom!

Werkgroep Ontspanning

CURSUSSEN NAJAAR

1. AMERIKAANSE PRESIDENTSVERKIEZINGEN EN PRESIDENTEN

Op 5 november aanstaande gaan de Amerikanen naar de stembus. Zij kiezen dan een president voor de komende 4 jaar. De VS zijn economisch en militair het sterkste land ter wereld en de president heeft verregaande taken en bevoegdheden. Omdat de VS een grote mogendheid zijn en Europa er nauw mee verbonden is, is alles wat in de VS gebeurt ook van groot belang voor ons. Daarom is er bij ons zoveel belangstelling voor deze verkiezingen.

Voor de buitenstaander lijkt het verkiezingsproces ondoorzichtig en ingewikkeld. Wat zijn bv. de verschillen tussen de beide grote politieke partijen (Democraten en Republikeinen)? Wat gebeurt er bij de talloze voorverkiezingen en de officiële nominaties? Wat is 'Super Tuesday', wat zijn precies 'Swingstates'?

en welke rol hebben de kiesmannen? Hoe kan het gebeuren dat de kandidaat met de minste stemmen toch president wordt?

Deze en andere vragen komen tijdens de lezing aan bod. Daarnaast is er aandacht voor de betekenis van een aantal belangrijke presidenten in de afgelopen 100 jaar.

Docent: Gerard Olthof
Waar: SSC De Schalm, Kapittelzaal
Wanneer: dinsdagmiddag 14.00–16.00 uur
Datum: 1 oktober
Kosten: € 7,50 incl. koffie/thee

2. VERANDERING, TRANSITIE EN TRANSFORMATIE IN HET EIGEN LEVEN, IN DE SAMENLEVING EN IN DE WERELD

Wereldwijd maken we een overgangstijd door; daarbij horen termen als verandering, transitie en transformatie. Er zijn ook steeds persoonlijke veranderingen: soms overkomen deze ons en soms kiezen wij zelf de verandering, bijv. met pensioen gaan, verhuizen, ziek of arbeidsongeschikt worden, een nabije medemens verliezen, enz., enz.

Veranderingen, zowel in het groot als in het klein, gaan meestal in drie fasen:

1. Afscheid nemen van het oude en vertrouwde;
2. Een overgangsfase doormaken op zoek naar nieuwe vormen en een nieuwe balans;
3. Een fase van nieuwe integratie en stabilisatie.

In deze cursus kijken we naar kenmerken van enerzijds de grote maatschappelijke overgangsfasen en van anderzijds persoonlijke veranderingen. In de cursus kunnen we dan een drietal vragen aan de orde stellen:

1. *Hoe verlopen veranderingsprocessen? En wat zijn de kenmerken van elke fase?*
2. *Welke veranderingen spelen nu in mijn eigen leven en omgeving en hoe kan ik daarmee omgaan?*
3. *Welke hulpmiddelen kan ik daarbij benutten, in houding, gedrag patronen en rituelen. Rituelen zijn sterk in opkomst; ze kunnen energie genereren, ons op verhaal laten komen en ook leren om nieuwe mogelijkheden te ontwikkelen.*

Dat alles kan in deze interactieve cursus aan de orde komen. Zoals gebruikelijk benutten we inzichten en informatie uit wetenschap, oude wijsheid en kunst. Een en ander kunnen we dan toepassen op de onderwerpen die aan de orde komen. Dat wordt gedeeltematig tijdens de cursus in overleg met de deelnemers nader ingevuld.

Gerard van de Kam heeft al vele KBO-cursussen over persoonlijke en maatschappelijke onderwerpen begeleid. Hij illustreert de onderwerpen met kunst via PowerPoint, geeft -voor wie wil- achtergrondartikelen en maakt van elke bijeenkomst een uitgebreid verslag met getoonde beelden, schema's en overzichten.

NB: Deelnemers aan eerdere cursussen zullen een enkele invalshoek herkennen, maar deze cursus bevat allerlei nieuwe informatie, nieuwe kunstbeelden en nieuwe inzichten.

Docent: Gerard van de Kam
Waar: SCC De Schalm, Parlatorium
Wanneer: woensdagochtend 10.00 – 12.15 uur
Data: 30 oktober, 13, 27 november en 11 december
Kosten: € 26,- incl. koffie/thee

3. ONBEKEND MAAKT BEMIND

In de archieven van bibliotheken liggen nog onvoorstelbaar veel partituren van al lang vergeten componisten. Door de ontwikkeling van de muziekindustrie zijn diverse van die partituren van het stof ontdaan en opgenomen op CD. En wat blijkt? Diverse van die partituren blijken pareltjes te zijn.

Vaak is het zo dat de allerbeste werken van onbekende componisten op een niveau liggen dat vergelijkbaar is met de wat minder bekende werken van de grote meesters. Ook is het zo dat de bekende componisten veel werken hebben geschreven die bij het grote publiek nauwelijks bekend zijn, maar meer dan de moeite van het aanhoren waard.

In deze cursus hoor je een bloemlezing van onbekende maar prachtige composities. De reis gaat van barok tot de 20e eeuw en van kamermuziek tot opera. Kortom, een avontuurlijke en mooie reis voor muzikale globetrotters. Ik nodig jullie van harte uit deze reis samen met mij te maken.

Docent: André van Baest
Waar: Muziekhuis naast Boerderij Denissen
Wanneer: donderdagochtend 10.00–12.00 uur
Data: 14 – 21 – 28 november
Kosten: € 20,- incl. koffie/thee

4. HET PLANETENSTELSEL

Sterrenkunde of astronomie is de studie van het heelal en de objecten die we daarin tegenkomen. Veelomvatter kan het onderwerp van een cursus

eigenlijk niet zijn. De sterrenkunde bestudeert zon en planeten (ook onze eigen dubbelplaneet Aarde-Maan), de sterren en het Melkwegstelsel, andere sterrenstelsels en de verbijsterende diepten van het heelal.

In deze cursus, de eerste van een tweeluik dat dit hele scala beschrijft, bespreken we de planeten en de andere objecten in ons zonnestelsel. De kennis van ons planetenstelsel is in de laatste 50 jaar verveelvoudigd door nieuwe waarnemingstechnieken en het inzetten van ruimtevaartuigen. De cursus geeft een beeld van ons zonnestelsel en de talrijke hemellichamen die het bevolken naar de laatste inzichten van het onderzoek.

Sterrenkunde is een exacte wetenschap, maar in de cursus behandelen we ons onderwerp op een algemeen niveau waarin wiskunde en natuurkunde een bescheiden rol spelen. Iedereen met een gezonde dosis nieuwsgierigheid en fantasie zal de bijeenkomsten goed kunnen volgen.

Docent: Jos Loonen
 Waar: Muziekhuis naast Boerderij Denissen
 Wanneer: dinsdagmiddag 14.00 – 16.00 uur
 Data: 5, 12, 19, 26 november en 3, 10 december
 Kosten: € 37,- incl. koffie en thee

5. NATIONAAL PARK DE LOONSE EN DRUNENSE DUINEN

Duingids Henk Peters uit Udenhout zal voor U een lezing met powerpointpresentatie verzorgen. Deze gaat over Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen, waartoe ook het natte natuurgebied De Brand hoort.

U krijgt uitleg over hoe de zandverstuivingen in de Loonse en Drunense Duinen ontstaan zijn. Prachtige foto's laten u zien wat de wind met het zand doet. Ook het ingrijpen van de mens om dit unieke gebied in stand te houden komt aan bod.

U zult veel foto's zien van planten en dieren in het stuifzandgebied, het bos, de heide en De Brand. Voorbeelden hiervan zijn: das, levendbarende hagedis, nachtzwaluw, pijpenstrootje, zandloopkever, boomkikker, inktviszwam en waterviolier.

Tijdens de lezing waant u zich in Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen, zeker wanneer de duingids u de geluiden van vogels laat horen. Wat te denken van het prachtige, geheimzinnige geluid van de bosuil of de melodieuze zang van de nachtegaal? Maar ook de specht, wielewaal, buizerd, enz. zult u zien en horen.

Wilt u het gevoel krijgen dat u zich midden in Nationaal Park De Loonse en Drunense duinen bevindt, dan is dat een goede reden om deze fantastische lezing bij te wonen.

Docent: Henk Peters
 Waar: SCC De Schalm, Kapittelzaal
 Wanneer: maandagmiddag 14.00 – 16.00 uur
 Datum: 7 oktober
 Kosten: € 7,50 incl. koffie/thee

6. OORLOGSMONUMENTEN IN NATIONAAL PARK DE LOONSE EN DRUNENSE DUINEN

Duingids Henk Peters uit Udenhout zal voor U een lezing met powerpointpresentatie verzorgen over de zes oorlogsmonumenten in Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen.

Hij zal u vertellen waar de monumenten zich bevinden en wat er op die plek gebeurd is. Hij vertelt u over de Rotterdamse evacu  Tonnie, die uit zelfbescherming pas na 67 jaar zwijgen zijn dramatisch verhaal als oorlogsslachtoffer vertelt.

Henk weet ook alles over de leden van de Tilburgse Verzetsgroep, die bij Bosch en Duin gefusilleerd zijn en de zoekpogingen naar hun lichamen, waarbij hij zelf betrokken was. Ook vertelt hij over twee Joodse onderduiksters, waarvan men niet wist waar zij

gebleven waren en die hij na 80 jaar heeft weten op te sporen, waarvan één in Canada.

Ook zult u zien dat in het Nationaal Park nu nog sporen van bomkraters en van een loopgraaf te zien zijn. Tot slot zal hij u ook vertellen over de Joodse filmploeg, die een documentaire gemaakt heeft bij het Vredesmonument. Deze gaat over twee goede Duitse soldaten, die papieren vervalsten en daarmee honderden joden het leven gered hebben. Eén van die twee is omgekomen in de buurt van Loon op Zand.

Henk Peters heeft een artikel over al deze monumenten geschreven dat u via Google kunt downloaden: Oorlogsmonumenten in Nationaal Park de Loonse en Drunense Duinen.

Docent: Henk Peters
Waar: SCC De Schalm, Kapittelzaal
Wanneer: maandagmiddag 14.00 – 16.00 uur
Datum: 21 oktober
Kosten: € 7,50 incl. koffie/thee

7. FILOSOFIE

Leven: je mag dat persoonlijk opvatten (hoe is het met mijn leven gesteld ... het hemd is nader dan de rok), je mag het geopolitiek opvatten (houden we in ons deel van de wereld de oorlog buiten de deur, of worden we allemaal meegesleurd in een wereldomvattende (nucleaire) oorlog), of ook cultureel (wat zijn mijn morele ankers, wat zijn voor mij vaste waarden, hoe plaats ik me in een groot verhaal – of ben ik dat verhaal kwijt en ben ik dolende).

De antwoorden op die vragen kun je wellicht "levenslijnen" noemen. Ik zou daar graag met de cursisten over van gedachten wisselen. Iedereen kan daar van tevoren al over nadenken, en geopinieerd naar de bijeenkomsten komen. Het begrip "cursus" zet ik (altijd) tussen aanhalingstekens. Ik ben geen docent die kennis overdraagt. Filosofisch gezien plaats ik me liever in de socratische traditie: we weten niet veel (het is al heel wat als we dat weten), maar samen komen we een eindje verder – door naar elkaar te luisteren, door ook naar je zelf te luisteren, en met elkaar te spreken. Een prikkelende tekst kan behulpzaam zijn.

Docent: Ben Loonen
Waar: SCC De Schalm, Oude Keuken
Wanneer: vrijdagmorgen van 10.00 – 12.00 uur
Data: 18 oktober, 1 en 15 november
Kosten: € 20,- incl. koffie/thee
Deelnemers: maximaal 16

8. ANDERS KIJKEN NAAR KUNST (AKK)

Wederom een gloednieuwe versie van AKK. En zoals gebruikelijk is de rode draad de eigen versie van een kunstenaar die zich heeft laten inspireren door een iconisch beeld.

De zoektocht van John Lommen levert werk van kunstenaars uit de hele wereld op, zoals Jeffrey Chong Wang. Als je naar de raadselachtige en soms surrealistische schilderijen van de Chinees-Canadese kunstenaar kijkt, zal het geen verrassing zijn dat hij tijdens zijn studie een jaar in Florence doorbracht, waar hij zich liet inspireren door de grote meesters van de Renaissance.

Of neem Thierry Guetta, bijnaam Mr. Brainwash, een straatkunstenaar. Een aantal critici heeft opgemerkt dat zijn werken de stijlen en concepten van Banksy sterk nabootsen. Er wordt zelfs gesuggereerd dat Guetta een uitgebreide grap is, opgevoerd door Banksy, die de werken mogelijk zelf heeft gemaakt. Banksy benadrukt echter op zijn officiële website dat Guetta geen deel uitmaakt van een grap.

Werk van deze en meer dan 20 andere kunstenaars, waaronder de beroemde Amerikaanse fotograaf Gregory Crewdson, zorgen weer voor een interessante, afwisselende presentatie, waarin nauwelijks overlap is met eerdere afleveringen van AKK.

Docent: John Lommen
Waar: SCC De Schalm, Kapittelzaal
Wanneer: maandagmiddag 14.00 – 16.00 uur
Datum: 28 oktober
Kosten: € 7,50 incl. koffie/thee

9. JOHN LOMMEN TOONT EIGEN WERK

Tien jaar lang heb ik kunst van anderen laten zien. Ik vind het fijn om jullie nu een keer kennis te laten maken met mijn eigen werk. In deze presentatie laat ik jullie kennis maken met een selectie uit mijn foto's.

Van 1990 tot 2005 was ik actief als vrijetijdsfotograaf. Ik ben als zodanig lid van huiskamerclub Feniks en ook maakte ik vele jaren deel uit van de landelijke Portretgroep.

Fragment uit een artikel in Brabant Cultureel, Tijdschrift voor kunst, Cultuur en Literatuur, geschreven door Joep Eijkens. Hij werkte als journalist bij het Nieuwsblad van het Zuiden, resp. Brabants Dagblad. Eijkens schrijft teksten voor diverse doeleinden - van

interviews tot levensverhalen, van krantenartikelen o.a. over fotografie, tot boeken.

“In de amateurfotografie heb je mensen die professioneel te werk gaan en jarenlang aan een eigen oeuvre werken. John Lommen uit Berkel-Enschot, die al eerder werk liet zien bij Brabants Licht, is zo iemand. Hij is vooral geïnteresseerd in geënceneerde fotografie, waarbij het menselijke (vooral: vrouwelijke) lichaam of delen daarvan belangrijke elementen zijn.

Zijn serie “Kruisbeelden” ontving in 2004 een eervolle vermelding van de jury van Foto Nationaal, de jaarlijkse tentoonstelling van de landelijke Fotobond van amateurfotografen, en werd ook gepubliceerd in het bondsblad. ‘Het mysterie van het leven wordt in deze serie duidelijk verbeeld’, oordeelde de jury. ‘De verbinding van lichaam en symboliek is indrukwekkend. De foto's zijn helder van beeld en van een hoge technische kwaliteit’.

Het is niet op de laatste plaats die hoge technische kwaliteit, samen met de bijzondere onderwerpkeuze, die van Lommen een amateurfotograaf met professionele inslag maakt.”

Docent: John Lommen
 Waar: SCC De Schalm, Kapittelzaal
 Wanneer: maandagmiddag 14.00 – 16.00 uur
 Datum: 11 november
 Kosten: € 7,50 incl. koffie/thee
 Deelnemers: Voor deze cursus geldt een maximum van 20 deelnemers (i.v.m presentatie). Bij meer aanmeldingen wordt gekeken of deze cursus in het voorjaar opnieuw gegeven kan worden, waarbij de eerdere inschrijvers voorrang krijgen.

10. MAATSCHAPPIJKRING

De maatschappijkring is bedoeld voor KBO-leden die zich interesseren voor wat er speelt in de wereld om ons heen: van sociologie en cultuur tot natuurwetenschap, van de medische wereld tot milieubeleid en van overheid tot bedrijfsleven. Het programma van de kring bestaat uit lezingen, bedrijfsbezoeken en excursies die illustreren wat er zoal in onze maatschappij gebeurt en gaat gebeuren.

Het programma van 2024/2025 werd samengesteld door de werkgroep Maatschappijkring bestaande uit Ietje van 't Hullenaar, Mieke Freijse, Cees van Oorschot en Jos Loonen.

Voor het najaar staan de volgende activiteiten op het programma:

19 September: Paul van Wielink
 Het gaat niet goed met onze insecten
 10 Oktober: Excursie Nederlands Steendruk-museum Valkenswaard
 14 November: Leo Klijn
 Grensoverschrijdend gedrag
 12 December: Aardewijs
 Bewustwording is onze uitweg
 Ook het programma van het voorjaar is al vrijwel vastgelegd:
 16 Januari: E. Strang/B. v.d. Laak
 Stamboomonderzoek
 13 Februari: Ignatius Zaat
 Vluchtelingenwerk
 13 Maart: Tom Coehorst
 AI: Kunstmatige Intelligentie veroverd de wereld
 ? April: Excursie (bestemming nog te bepalen)
 15 Mei: Leo Pot
 Valkuilen van onze hersenen
 5 Juni: Excursie Philips Fruittuin Eindhoven

Op dit moment heeft de kring ongeveer 125 leden. De inschrijving voor het komende jaar is geheel open, maar het is niet zeker dat uw inschrijving zal kunnen worden gehonoreerd: het aantal leden kan niet ongelimiteerd oplopen. Als elk jaar beginnen we ook nu weer met een nieuwe deelnemerslijst: ook de kringleden van 2023/2024 **moeten zich opnieuw inschrijven!**

De kosten voor het lidmaatschap van de maatschappijkring bedragen € 37,- inclusief koffie/ thee bij de lezingen. Voor sommige excursies kan een extra bijdrage worden gevraagd voor de reiskosten en/of entree.

De inschrijving voor de kring en de eerste activiteit (19 september) liggen erg dicht op elkaar: te kort voor een aparte uitnodiging. Als u zich inschrijft, bent u daarom sowieso welkom op 19 sep, 14.00 uur in de Kapittelzaal.

11. EXCURSIE "PARKEN EN GEBOUWEN TILBURG"

1. Wilhelminapark e.o.

Al wandelend door het ruim 125 jaar oude Wilhelminapark wordt een toelichting gegeven op de ontstaansgeschiedenis van het park, de architect en de structuur van het park. Het Wilhelminapark is een typisch Engels landschapspark met veel bijzondere boomsoorten.

Van de omliggende bebouwing zal een aantal saillante bouwwerken worden besproken zoals: voormalige melkfabriek van de CTM, vier moderne stadswoningen, woonhuis fabrikant Mommers, woonhuis familie Swagemakers en de "Rode Haan".

Ook zal nog via de Kuiperstraat een bezoek worden gebracht aan het voorterrein van het Museum De Pont met de sculptuur van Anish Kapoor.

2. Universiteit / Oude Warande

Via het zogenaamde Maaskantgebouw aan de Esplanade komen we op het universiteitsterrein. Aandacht wordt met name geschonken aan het hoofdgebouw A van architect Jos Bedaux en de daaraan geschakelde bebouwing. Deze gebouwen zijn ontworpen in 1962. Dit gebouw zal ook worden bezocht. Op het terrein van de UVT staan een aantal monumentale boomsoorten.

Daarna wordt het sterrebos "de Oude Warande" aangedaan. De oorsprong van het park ligt in 1710: de Duitse prins van Hessen Kassel kocht toen de Heerlijkheid Tilburg en Goirle. Al wandelend wordt een toelichting gegeven over de historie en opzet /structuur van het bos. Uiteraard zal ook een aantal bomen de revue passeren.

Als de tijd het toelaat rijden we daarna via de Delmerweg (kapel / Joods kerkhof) naar huis.

3. Kromhoutterrein /-park

Op dit voormalige kazernecomplex zijn diverse woongebouwen gerealiseerd. Het exercitieterrein is op een aparte manier ingericht. Zo bevat de vijver vier thematische routes. In 1995 ontving de gemeente hiervoor de Bronzen Bever. Onlangs is het park nog gerenoveerd.

Het voormalige officiersgebouw is gespaard gebleven en omgebouwd tot woongebouw. In de directe nabijheid bevindt zich het voormalige klooster van de Rooi Harten. In deze ommuurde tuin staan ook een paar monumentale beuken. Aan de andere kant van de Bredaseweg is de Watertoren.

Op de terugweg wordt – indien de tijd het toelaat – de binnentuin van het zogenaamde kunstcluster met Concertzaal bezocht.

4. Moerenburg, landschapspark ten oosten van Tilburg.

Veel had het niet gescheeld of er was geen landschapspark Moerenburg geweest. Slechts door opletendheid en actief actievoeren door de Vereniging behoud Moerenburg is er nu een fraai landschapspark ontstaan waar tout Tilburg graag recreëert.

Begin deze eeuw is ter plaatse het voormalige landhuis in cortenstaal nagebouwd. Ooit was dit een pastorie voor Tilburg en Enschoot. Een priester beschreef toentertijd in een brief aan zijn familie het lieflijke landschap van Moerenburg en noemde daarbij het Grollegat, het Galgeven, het heksenbos en de helleputten. We wandelen door het gebied richting voormalige afvalwaterzuivering. Dit is nu een rijksmonument. Via een zogenaamde retentievijver maken we een wandeling door het nabijgelegen natuurgebied. Daarbij zal de aanwezige flora en fauna worden besproken. Ook zal uitleg worden gegeven over het ontstaan en het gebruik van de drie beekjes die samenkomen aan de achterkant van Moerenburg en hun naamgevingen.

Het kan zijn dat door werkzaamheden, renovaties en dergelijke onvoorziene omstandigheden we het programma moeten aanpassen. Mocht dat zo zijn dan wordt in overleg met de deelnemers naar gelijkwaardige alternatieven en/of data gezocht.

Docenten:	Tjen Beljaars voor de gebouwen en Henk Hoppenbrouwers voor de parken
Waar:	vertrek vanaf de kerk in Enschoot op de fiets, op locaties zelf wordt gelopen
Wanneer:	maandagmiddag 13.30–ca. 17.00 uur
Data:	23 en 30 september, 7 en 14 oktober
Kosten:	€ 25,-
Deelnemers:	maximaal 14

12. BILJARTEN

De cursus bestaat uit 6 lessen van 1,5 uur en is bedoeld voor leden met weinig of geen ervaring in de biljartsport. Een eigen keu meebrengen is niet nodig.

We hebben plaats voor 2 groepen van 3 personen.

De cursus wordt verzorgd door Bart Bos. Hij deelt de groepen in naar sterkte. Het is hiervoor belangrijk **dat U bij aanmelding bij de KBO ook een mailtje stuurt over uw biljartervaring naar bart.bos@home.nl**.

Als er meer aanmeldingen zijn dan plaatsen dan wordt een wachtlijst gevormd voor een volgende cursus.

Docent:	Bart Bos
Waar:	SCC De Schalm
Wanneer:	woensdagmorgen 9.30 – 11.00 uur (beginners) Woensdagmorgen 11.15 – 12.45 uur (gevorderden)
Data:	6, 13, 20, 27 november en 4, 11 december
Kosten:	€ 50,-

13. LITERAIRE LEESGROEP

Al jaren begeleid ik leesgroepen en na iedere bijeenkomst ben ik weer blij verrast door de vele verschillende indrukken die de roman op de lezers gemaakt heeft. Het gaat dan vooral om de kern van de roman.

Mijn lezers krijgen altijd vooraf informatie over de auteur en over haar of zijn werk en enkele discussievragen. De discussievragen zijn vooral bedoeld als leidraad bij de gezamenlijke discussie over de roman. Enig inzicht in de wijze waarop een auteur zijn ideeën tot uitdrukking gebracht heeft, maakt het lezen van een roman nog interessanter. Daarom zal ik ook daar wat aandacht aan besteden.

De informatie krijgen de lezers toegezonden via email. Als dit problemen oplevert, gebeurt dat via de post.

De boeken die besproken worden, zijn allemaal te koop als boek en als e-book.

Het programma najaar 2024–voorjaar 2025

Dinsdag 8 oktober 2024, Amos Oz

Panter in de kelder (1995 / 1998)

Dinsdag 12 november 2024, Sacha Bronwasser

Luister (2023)

Dinsdag 14 januari 2025, Lisa Weeda

Aleksandra (2021)

Dinsdag 11 maart 2025, Arthur Japin

Wat stilte wil (2022)

Docent:	Berti Oprins
Waar:	SCC De Schalm, Gastenverblijf
Wanneer:	A, ochtendgroep 10.00 – 12.00 uur B, middaggroep 14.00 – 16.00 uur
Data:	8 oktober, 12 november, 14 januari en 11 maart
Kosten:	€ 26,- incl. koffie/thee

14. CURSUS SCHAKEN

In aansluiting op eerder georganiseerde cursussen schaken, wordt aan de leden van de KBO de gelegenheid geboden om in het najaar 2024 weer schaaklessen te volgen. Deze lessen worden gegeven door ervaren leden van Schaakvereniging De Oude Toren. De lessen bestaan uit een mix van leren, oefeningen maken en spelen, aangepast aan de speelsterkte van de deelnemers (beginners en gevorderden).

Doel: op gezellige wijze geestelijk fit blijven.

Docenten: Frans Deckers en Leo Elias (of eventuele vervangende docenten)

Waar: SCC De Schalm

Wanneer: dinsdagochtenden 10.00 – 12.30 uur

Data: 1, 15, 29 oktober, 12 en 26 november

Kosten: € 40

Deelnemers: minimaal 4 cursisten

SAMEN UIT DINEREN

Het Samen uit Dineren wordt maandelijks georganiseerd door KBO en SWO bij een van de plaatselijke horecagelegenheden en is bestemd voor alle senioren van Berkel-Enschot. Via het KBO Nieuws en op de activiteitenpagina van De Schakel kunt u zien waar het Samen uit Dineren in de betrokken maand plaatsvindt. U kunt zich hiervoor tot 2 dagen van tevoren aanmelden via de website kbo-berkelenscot.nl. Op de website vindt u ook het menu. Wilt u zich liever telefonisch aanmelden dan kan dat bij Ine van de Wiel 06-10 73 75 62 of bij Ria van de Kam 013-533 26 21. Bij aanmelding graag doorgeven of u vlees of vis wenst en of u een dieet hebt. U bent vanaf 17.30 uur welkom en we starten met het diner om 18.00 uur. Het driegangenmenu kost € 22,50 p.p., exclusief de drankjes. Komt u voor de eerste keer, dan wijzen we u bij binnenkomst graag de weg. Er worden geen

plaatsen gereserveerd. U schuift gewoon gezellig aan bij een tafel waar een plaatsje vrij is. De eerstvolgende keer is op **donderdag 19 september** bij Boerderij Denissen. Mocht u zich hebben aangemeld en toch, jammer genoeg, verhinderd zijn, dan vragen wij u dringend om uiterlijk 2 dagen van tevoren af te melden.

Wergroep SocMa

INTERNETCAFÉ

Wilt u een antwoord op uw vragen over het werken met uw PC, laptop, tablet of mobiele telefoon? Maak een afspraak via 06-46 33 41 06 (Trees Corbey), zodat u op dinsdagmiddag tussen 14.30 en 16.00 uur langs kunt komen in De Stulp in Torentjeshoef.

NATUURWANDELING

Er is maandelijks een gezellige en afwisselende wandeling in onze mooie natuur. De wandelingen vinden plaats op donderdag in de namiddag. We starten om 13.30 uur vanaf Eikenbosch 2, het oude winkelcentrum. We carpoolen en betalen € 2,50 aan de chauffeur. Na afloop drinken we koffie, op eigen rekening. We zijn rond 17.00 uur weer terug in Berkel-Enschot. Aanmelden is niet nodig. De volgende wandelingen staan gepland op:

- 26 september** Oisterwijk, 3 vennen
- 24 oktober Middelbeers, De Baest
- 28 november Liempde, Op pad met Omroep Brabant en Brabants Landschap

Voor meer informatie betreffende de wandelingen kunt u contact opnemen met Jeff Denissen (06-24 69 17 40) of met Jan van de Wiel (06-10 47 66 54).

VERSLAG HIGH TEA

Op vrijdag 12 juli verheugden 82 KBO-leden zich op een zomerse high tea op en rondom de terrassen van Boerderij Denissen. Clara, tot wie een smeekbede was gericht, had zich echter niet bereid getoond een zomerse temperatuur te bewerkstelligen. Dus creëerde het team van Boerderij Denissen, onder leiding van Frederique, een gastvrije en sfeervolle ambiance binnen in de Boerderij.

De overdadige regenval werd snel vergeten met de prachtige patisseriehapjes bij de koffie of thee, zoals brownies en macarons. Gesmuld werd er verder van

een perfecte crème brulée en/of een sierlijk glaasje romige panna cotta.

Terwijl de stemming opperbest was en men volop gelegenheid had elkaar te ontmoeten, volgden bij de drankjes naar keuze nog hartige hoogstandjes. Iedereen was het er, met de hartige afsluiting in de vorm van een gefrituurde lekkernij, over eens: het was in de sfeervolle Boerderij een zeer geslaagde high tea!

Wergroep Ontspanning

VERSLAG MUZIKALE BINGO

Op 4 augustus organiseerde de werkgroep Ontspanning, in samenwerking met SWO, een gezellige muzikale-bingomiddag in de Stulp, de recreatieruimte van Torentjeshoef. Dat senioren, in deze periode waarin hun naasten (familie en vrienden) op vakantie zijn, behoefte hebben aan een gezellige middag, bleek uit de grote opkomst. Er waren op deze zondagmiddag ongeveer 60 deelnemers.

DJ Ron verzorgde een gezellige muzikale bingo, waarbij herkenbare liedjes moesten worden afgestreept om kans te maken op een van de vele fraaie prijzen. Begonnen werd met een aangekleed kopje koffie of thee en in de pauze kregen de deelnemers een drankje naar keuze met een hartig hapje.

Terwijl de bingokaart met vermelde muziekfragmenten werd geraadpleegd was er voldoende ruimte om mee te zingen, te neuriën of zelfs mee te dansen.

Rond de klok van 17.00 uur vertrokken de gasten naar huis. Dat men genoten had bleek uit de woorden die werden opgetekend: 'Een goed verzorgde en gezellige middag'.

Werkgroep Ontspanning

ZOMERSCHOOL

De Zomerschool 2024 was heel succesvol met veel enthousiaste deelnemers. Een aantal activiteiten kreeg te veel aanmeldingen en we hebben toen als werkgroep besloten om deze extra uit te voeren in de 3e week. Zo konden veel meer deelnemers meedoen, mede dankzij de inzet van onze werkgroepleden.

Foto's vindt u op de website kbo-berkelenscot.nl. Het zomerschool verslag volgt eind oktober.

Werkgroep Zomerschool

DEMENTIE VRIENDELIJKE GEMEENSCHAP

DEMENTIEVRIENDELIJK
UDENHOUT BIEZENMORTEL
BERKEL-ENSCHOT

Sinds 8 februari 2022 heeft ook Berkel-Enschot, in samenwerking met Udenhout en Biezenmortel, een werkgroep die zich inzet voor een Dementie Vriendelijke Gemeenschap (DVG). De reden voor het ontstaan van deze werkgroep heeft te maken met diverse ontwikkelingen:

- Eén op de vijf Nederlanders krijgt dementie. Omdat we steeds ouder worden, stijgt het aantal mensen met dementie in 2040 naar verwachting naar 550.000. Dat betekent dat meer inwoners én organisaties dagelijks te maken krijgen met dementie;
- Het beleid dat ouderen zo lang mogelijk thuis (moeten) blijven wonen, vraagt meer van de ouderen, maar ook van hun mantelzorgers;
- Er zijn grote personeelstekorten in de zorg;
- De beeldvorming rond dementie is overwegend negatief, zo blijkt uit onderzoek. Het is nodig om het taboe rond dementie te doorbreken.

Een dementievriendelijke gemeenschap heeft als doel dat mensen met dementie zo lang mogelijk in de samenleving kunnen blijven meedoen.

Een gemeenschap waarin iedereen dementie accepteert: van bakker en buurman tot sportclub en wijkagent. Waarin mensen met dementie gewoon boodschappen doen, hun bankzaken regelen, naar hun vereniging gaan of de bibliotheek of een museum bezoeken. En waarin de gemeenschap hen een handje toesteeft wanneer zij het even niet meer weten.

De werkgroep organiseert activiteiten in en rondom Berkel-Enschot omtrent hoe om te gaan met iemand met dementie, hoe personen met dementie en hun naasten kunnen worden geholpen en waar je terecht kunt met eventuele vragen.

In het **dementiejournaal** wordt u over deze activiteiten op de hoogte gehouden en daarnaast komen er nog vele andere interessante zaken aan de orde. Ieder kwartaal verschijnt er een Dementiejournaal. Wenst u dit ook te ontvangen meldt u zich dan aan bij Dimfy Lischer, dorpsondersteuner Berkel-Enschot.

Mail: dimfylicher@contourdetwern.nl

Tel: 06- 57 38 44 36.

Ook bij **Loket BE** kunt u terecht voor informatie over dementie. Loket BE is iedere donderdag van 10.00 tot 12.00 uur geopend in de Schalm, ingang via schuine hellingbaan.

Op **donderdag 19 September** vindt de activiteit **Breingeheim** weer plaats. Ditmaal in Udenhout in het Raadhuis van 20.00 tot 21.00 uur in de vorm van een interactieve lezing waar neuropsycholoog Jolanda Snel en social designer Evie Sparidaens hun kennis en ervaringen over dementie met u delen. Aanmelden kan via dementievriendelijkudenhout@gmail.com.

In samenwerking met Alzheimer Nederland zijn er ook voor de maand september leuke activiteiten georganiseerd rondom het landelijk thema bewegen. Op **zaterdag 21 september** in Udenhout de **Beeldenroute** (van 11.00 – 13.00 uur vanuit de tuin van het Rectoraat) en op **zaterdag 28 september** in Berkel-Enschot de **Kwiekroute** (van 14.00 – 15.00 uur vanaf het Eikenhuys met aansluitend een gastoptreden).

De **Mantelzorginloop** is maandelijks op maandag van 13.30 – 15.00 uur in de Eikelaar, Udenhout. Aankomende data zijn maandag 23 september en 21 oktober.

En als laatste en zeker niet onbelangrijk: de gezamenlijke bijeenkomst met ervaringsdeskundigen uit het dorp **Wat Alz...** op **maandag 28 oktober** van 19.00 – 21.30 uur in het Eikenhuys. Vooraf (gratis) aanmelden via info@swo-be.nl.

Werkgroep DVG Berkel-Enschot

INSCHRIJFFORMULIER CURSUSSEN NAJAAR

Naam:KBO lidnr:

1	Amerikaanse presidentsverkiezingen en presidenten	dinsdagmiddag 1 oktober
2	Verandering, transitie en transformatie in het eigen leven, in de samenleving en in de wereld	woensdagochtend 30 oktober, 13, 27 november en 11 december
3	Onbekend maakt bemind	donderdagochtend 14, 21, 28 november
4	Het Planetenstelsel	dinsdagmiddag 5, 12, 19, 26 november en 3, 10 december
5	Nationaal park Loonse en Drunense duinen	maandagmiddag 7 oktober
6	Oorlogsmonumenten in Nationaal park Loonse en Drunense Duinen	maandagmiddag 21 oktober
7	Filosofie	vrijdagochtend 18 oktober en 1, 15 november
8	Anders kijken naar kunst	maandagmiddag 28 oktober
9	John Lommen toont eigen werk	maandagmiddag 11 november
10	Maatschappijkring	donderdagmiddag 19 september, 10 oktober, 14 november, 12 december, 16 januari, 13 februari, 13 maart, april (nog nader te bepalen) 15 mei en 5 juni
11	Excursie parken en gebouwen	maandagmiddag 23, 30 september en 7, 14 oktober
12	Biljarten	woensdagochtend 6, 13, 20, 27 november en 4, 11 december
13A	Literaire leesgroep	dinsdagochtend 8 okt, 12 nov, 14 januari en 11 maart
13B	Literaire leesgroep	dinsdagmiddag 8 okt, 12 nov, 14 januari en 11 maart
14	Cursus schaken	dinsdagochtend 1, 15, 29 oktober en 12, 26 november

Als u aan één of meer activiteiten wilt deelnemen, kunt u zich op verschillende manieren aanmelden:

1. Digitaal via het inschrijfformulier op de website kbo-berkelenschot.nl
2. Via een mail aan piadahlhaus@icloud.com met daarin uw naam, het nummer en de naam van de cursus(sen)
3. Via een Whatsapp aan Pia Clarijs-Dahlhaus, telefoonnummer 06-16 04 52 62 onder vermelding van uw naam, het nummer en de naam van de cursus(sen)
4. Dit formulier inleveren bij Pia Clarijs-Dahlhaus, Verdilaan 5, 5056 BD Berkel-Enschot. Omcirkel de nummers van de gewenste cursus.

Geeft u zich bij voorkeur op via optie 1 of 2. U hebt de tijd **tot 12 september**.

De bijdrage wordt vóór het begin van de cursus geïncasseerd. U hoeft dus zelf geen betaling te doen!

Als een cursus onverhoopt niet door kan gaan dan ontvangt u daar zo snel mogelijk na de sluitingsdatum bericht over.